

[Preben Lange]

Nu vel, under alle omstændigheder må jeg konstatere, at vi ikke har kunnet formå ministeren til at fjerne disse stigninger på trods af en aftale af 5. juni 1983, hvori det hedder, at alle sådanne stigninger ikke alene skal aftales med os, men også være sagligt begrundede. Vi finder ikke denne aftale overholdt i denne sammenhæng, men vi så endnu hellere, at vores landsmænd midt i en situation, der kun kan betegnes som en naturkatastrofe, ikke skulle belægges med dobbelt straf.

Vi vil gerne opfordre tinget til at tilkende give over for regeringen, at olieprisstigningerne i Grønland fjernes eller i det mindste reduceres, i det omfang det kan dokumenteres, at de helt eller delvis er uden for de aftalte nødvendige besparelser.

Generelt om finanslovsforslaget vil jeg sige, at hele hjemmestyrets planlægning af vores økonomi hovedsagelig bygger på det danske finanslovsforslag. Dette har under den nuværende regering medført store vanskeligheder, fordi finanslovens angivelser har vist sig at være meget upræcise. Eksempelvis angives stigningen i fragtraterne på Atlantrafikken til 5 pct., medens de faktisk gennemførte stigninger udgør 18,3 pct. På teleområdet angives en vækst på 15 pct. i forbruget, men i det reviderede budget nedsættes forventningerne til 7,5 pct.

Hele revisionen af finanslovens forudsætninger finder først sted på et tidspunkt, hvor hjemmestyrets finanslov allerede er vedtaget af landstinget. Bloktilskuddet ændres med kort varsel; mindre end 2 måneder efter bloktilskudsforhandlingernes afslutning nedskæres det med 5 pct. eller 32,8 mill. kr., samtidig med at bloktilskuddets købekraft forringes som følge af, at reguleringerne bygger på stigningerne i ministeriet for Grønlands forbrugstal, der næppe er fuldt ud relaterede til prisudviklingen i Grønland.

Endelig sker nedskæringerne i statens økonomiske rammer også med meget kort varsel. Disse nedskæringer rammer indirekte den grønlandske landskasse i form af større arbejdsløshed og dermed større sociale ydelser, der betales af hjemmestyret. Under sådanne omstændigheder er det meget vanskeligt at lave en holdbar økonomisk politik i Grønland.

Vi har fra mit partis side ikke ønsket den kraftige nedskæringspolitik, som dette finanslovsforslag er udtryk for også på vores

område. Vi håber, at det samarbejde, som landsstyret har taget initiativ til, og som er aftalt nu mellem hjemmestyret og ministeriet for Grønland om en embedsmandsgruppe, der skal behandle sagsgangen netop på det økonomiske område, vil bære frugt og afhjælpe den misstemning i rigsfællesskabet, som er opstået i den senere tid.

Men indtil da må jeg sige, at sporene skræmmer, og at vi ikke føler os særlig trygge for vores økonomi. Der har været en tendens til hurtige og ensidige danske beslutninger, som har væltet vores økonomiske planlægning. Vi håber ikke, at dette fortsætter.

I øvrigt har jeg bemærket, at vores kollega fra Færøerne hr. Breckmann flere gange understregede vigtigheden af at bekæmpe socialismens ulykker i verden. Som repræsentant for Grønland må jeg understrege, at vi har bemærket disse udtalelser også i Grønland, og i den forbindelse vil jeg sige til hr. Breckmann: selv om vi er nogle stykker, der er socialister i Grønland, så forestiller vi os aldrig at bekæmpe hr. Breckmanns parti så meget, at vi lukker for al fisk til Færøerne og til vore færøske venner. Vi er venner med mange færinger, men hvis stemningen på Færøerne er repræsenteret af hr. Breckmann, må jeg beklage det meget på vore færøske venners vegne.

Med disse bemærkninger skal jeg oplyse, at jeg ikke kan medvirke til dette finanslovsforslags gennemførelse.

Formanden:

Inden vi går i gang med ministersvarene, skal jeg give medlemmerne den oplysning, at jeg i øjeblikket ikke har nogen planer om at lave spisepause, men jeg forbeholder mig ret til at ændre denne holdning senere.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Hr. Preben Langes ord var mange, og de var også ganske barske, men der var dog én ting, vi kan være enige om, og det er, at den misstemning, som hr. Preben Lange kaldte det, bør fjernes, men den bør fjernes på den baggrund, at samarbejdet mellem Grønlands hjemmestyre og rigsmyndighederne er sådan, at en del af kompetencen er Grønlands, en del af kompetencen er rigsmyndighedernes. Når vi arbejder sammen, skal vi have en så god dialog som overhovedet muligt, men på